

Skriftlig innspill til Finanskomiteen - Statsbudsjettet 2021

Overordnet om norsk økonomi

Spekter støtter nivået på oljepengebruk, gitt de utfordringer norsk økonomi har som følge av koronapandemien.

Gjennom ansvarlige lønnsoppgjør, lav styringsrente og ekspansiv finanspolitikk har partene i arbeidslivet, Norges Bank og våre folkevalgte tatt ansvar for å stabilisere norsk økonomi i en krevende krisetid og dette må fortsette inn i 2021.

Det er viktigere enn noen gang at alle deler av økonomien bidrar til såvel verdiskaping som velferdssamfunnets bæreevne. Dette betinger fortsatt moderat lønnsvekst, omstillingsvilje og en finans- og pengepolitikk som er tilpasset dagens situasjon.

Støttetiltakene må målrettes

Det er viktig at støttetiltakene fremover bidrar til en bærekraftig utvikling av næringslivet i Norge. Tiltakene må ikke fungere som kunstig åndedrett til virksomheter som ikke har livets rett eller bli en hvilepute i omstillingsarbeidet. Det er også viktig å unngå økt ubalanse mellom privat og offentlig sektor. Tiltakene må ha størst mulig grad av treffsikkerhet. Økonomisk verdiskaping i næringslivet er helt avgjørende for at vi skal ha verdens beste velferdsstat også fremover.

Omstilling av offentlig sektor må prioriteres

Det er et betydelig behov for omstilling av offentlig sektor. For at velferdsstaten skal være bærekraftig, må offentlig sektor kontinuerlig fornye seg og bli mer effektiv.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) har vist seg å være for lite treffsikker, og den har så langt ikke vært en tilstrekkelig katalysator for omstilling. Nedskjæring er ikke nødvendigvis det samme som gode omstillingsprosesser. ABE reformen straffer virksomheter som har lavt effektiviseringspotensial, men kan samtidig bli en sovepute for virksomheter hvor effektiviseringspotensialet er høyt.

Skal vi sikre høy skattevilje også fremover, er det avgjørende at vi omstiller offentlig sektor slik at vi sikrer høy brukertilfredshet i det offentlige tjenestetilbudet. Det krever høy tjenesteevne i form av økt kapasitet, men også et økt brukerfokus og høyere kvalitet i tjenestene, slik at de tjenestene som leveres oppleves som gode og brukerrettede.

Økt digitalisering av offentlig forvaltning og tjenesteproduksjon må gis høy prioritet. Både for å skape bedre tjenester og for å effektivisere og å frigjøre ressurser til bedre tjenester. Lov og forskriftsverk bør gjennomgås for å se hvilke endringer som kan tilrettelegge for ytterligere digitalisering.

Spekter har forventninger til at både konklusjonene i Pedersen-utvalget og den kommende perspektivmeldingen vil vise behovet vi har for omstillingsprosesser i offentlig sektor.

Fremover vil det bli nødvendig med en tydeligere prioritering mellom ulike offentlige oppgaver. Samfunnet må få mest mulig velferd ut av ressursene. Spekter mener derfor det bør nedsettes en forvaltningskommisjon som skal legge grunnlaget for en bred forvaltningsreform.

Samfunnsøkonomisk nytte må være førende

Samfunnet står foran store investeringer i infrastruktur og bygg i årene framover, samtidig som kampen om hver krone over statsbudsjettet blir tøffere.

Da er det viktigere enn noen gang at de tiltakene det satses på har en god samfunnsøkonomisk nytte. Vi har ikke råd til å prioritere dyre tiltak som ikke gir nok igjen til samfunnet som helhet.

Spekter har tidligere tatt til orde for en handlingsregel for samfunnsøkonomisk nytte. Med bakgrunn i den situasjonen Norge står foran i årene fremover med fallende inntekter og økende utgifter er dette forslaget blitt enda mer aktuelt.

Kontaktpersoner:

Sjeføkonom/direktør Stein Gjerding, 901 73 237, stein.gjerding@spekter.no

Fagsjef myndighetskontakt Odd Erik Stende, 932 11 874 odd-erik.stende@spekter.no